

איז לנו מנחם

לקט ספורים והנהגות

ממרו ראש הישיבה

הרב אליעזר מנחם מן שך זצוק"ל

לרגל יום הסתלקותו - ט"ז בכשוון

"מדוע הראש ישיבה יושב כאן?!"

את המעשה הבא, שארע בימי זקנותו של מֶרֶן ראש הישיבה, ספר אַחַד מתלמידיו המבוקשים.

היה זה לאחר שֶמֶרן ראש הישיבה עבר נתוח מסבך. הוא שב הביתה, להתאוששות. וכעבר זמן קצר עלה להיכל הישיבה, לומר שיעור.

אולם גופו החלוש לא עמד בכך. בעצומו של השיעור, קרס מֶרֶן ראש הישיבה והתעלף.

תלמידיו הובילוהו לביתו בדאגה, והתחננו לפניו, כי יעלה על יצועו, לנוח מעט, אולם הוא סרב. בשארית כחותיו התנישב לצד השלחן ונסה ללמד...

בשעת ערב עלה תלמידו המבוקש של מֶרֶן ראש הישיבה אל הבית הצנוע, לדרש בשלום רבו. הוא הבחין במֶרֶן ראש הישיבה כשהוא יושב לצד השלחן, מחזיק אף בקשי את ראשו. מפייהם של בני הבית נודע לו, כי מֶרֶן ראש הישיבה אבד היום דם רב...

התלמיד נגש אל מקום מושבו של מֶרֶן ראש הישיבה. "הראש ישיבה נראה רע מאוד" אמר. "נכון!" לחש מֶרֶן ראש הישיבה, "אני מרגיש רע מאוד, אין לי כח לדבר..."

"אז אולי הראש ישיבה צריך לנוח באיזה בית הבראה?" נסה התלמיד להשפיע על רבו. "לא! לא!" דחה מֶרֶן ראש הישיבה את ההצעה.

"אבל, מדוע?" שאל התלמיד, "הראש ישיבה יכול ללמד?!"

"איך אני יכול ללמד?" לחש מֶרֶן ראש הישיבה, "אני לא יכול אפילו להזיז את הראש, הלא אתה רואה שאני לא מצליח אפילו להחזיק את הראש..."

"אם כן", לא הבין התלמיד, "מדוע הראש ישיבה יושב כאן?! מדוע אינו עולה לנוח?!"

תשובתו של מֶרֶן ראש הישיבה הותירה אותו על מקומו, המום ונפעם. "הלא תבין", אמר מֶרֶן ראש הישיבה, "ללמד אני לא יכול, אבל אני יושב כאן, בגלל שצריכה להגיע איזו בחירה שלומדת באיזה סמינר, ומאד קשה לה, יש לה כל מיני צרות, והיא באה לשפך את הלב שלה".

"אני לא יכול לעזר לה", דמעה עיניו של מֶרֶן ראש הישיבה, "אין לי יכלת לעזר לה, אבל עצם הדבר, שהיא באה לכאן ושופכת את נפשה, ואני שומע ומשתתף בצערך, זה עוזר לה קצת, לכן אני יושב כאן."

הַשְׁדוּד: שְׁנַצֵּל

הָיָה זֶה כְּאִשֶּׁר אֶחָד מִבְּחֹרֵי יִשְׂרָאֵל פּוֹנֵיבֵז, שֶׁלֹּא עָמַד בְּקֶשֶׁר מִיָּחָד עִם מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה, בָּא בְּבְרִית הָאֲרוּסִין, עִם בֵּיתוֹ שֶׁל יְהוּדֵי חָשׁוּב מִתּוֹשְׁבֵי תֵּל אָבִיב. בְּאַחַת הַשָּׁבָתוֹת שָׁבִין הָאֲרוּסִין לְחַתֻּנָּה, הִגִּיעַ הַחֲתָן לַשָּׁבָת אֶצֶל מִשְׁפַּחַת הַכֶּלֶה, וּבְשָׁבָת בְּבִקְרַת הַלֶּךְדֵּן לְהִתְפַּלֵּל עִם חֲמִיו לְעֵתִיד בְּבֵית הַכְּנִסֵּת.

וְהִנֵּה, לְאַחַר הַתְּפִלָּה, נִגַּשׁ אֶחָד

הַמִּתְפַּלְלִים, יְהוּדֵי צָר עֵינַי וְרַע לֵב, לְאַבִּיָּה שֶׁל הַכֶּלֶה, וְאָמַר לוֹ בְּלְחִישָׁה רוֹוִית אָרֶס: "אֵת הַבְּחֹר הַזֶּה לְקַחְתָּ לְחַתָּן?! לֹא רָאִיתָ אִיךָ הוּא מִתְפַּלֵּל?! הֲלֹא אֵין בּוֹ טַפְתַּת יִרְאַת שָׁמַיִם... " הַבְּחֹר שָׁמַע אֶת הַלְּחִישָׁה, וְהִחְוִיר פְּסִיד. בְּזוֹיֵת עֵינָיו קָלַט אֶת פְּנֵיו שֶׁל חֲמִיו מִתְּפַרְכְּמוֹת... הַשָּׁבָת עֲבָרָה אִיכְשָׁהוּ, וּבְמוֹצָאֵי שָׁבָת הִגִּיעַ הַבְּחֹר לְיִשְׁבֵּיבָה כְּשֶׁפְּנֵיו נְפוּלוֹת. בְּיוֹם שְׁלִישִׁי שֶׁלְאַחַר מֶכּוֹ, חָשׁ הַבְּחֹר כִּי הוּא אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהִתְאַפֵּק עוֹד. הוּא פָּנָה אֶל אֶחָד מֵאַבְרָכֵי הַיִּשְׁבֵּיבָה וְשָׁח לוֹ עַל כָּף.

הָאֲבֵרָד יָדַע אֶת אִשֶּׁר עָלָיו לַעֲשׂוֹת. הוּא עָלָה אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה, וְהִתְנַצֵּל: "הֲרֹאשׁ יִשְׁבֵּיבָה, אֲנִי יוֹדַע שֶׁהֵרֵב אַחֲרֵי הַשְּׁעוֹר, וְשֶׁהֵרֵב חֲלָשׁ מְאֹד. אֲבָל יֵשׁ כָּאֵן עֵנְוֹן דְּחֹוֹר בְּיוֹתֵר... " וְהוּא סִפֵּר לְמֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה עַל פְּרִטֵי הַמְּקָרָה.

מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה נִחְרַד. "הֵאֵם אַתָּה יוֹדַע הֵיכֵן מִתְגוֹרֵר אָבִי הַכֶּלֶה?" שָׁאַל.

"אָכּוֹן", הִשִּׁיב הָאֲבֵרָד, "הוֹרֵי מִתְגוֹרֵרִים בְּתֵל אָבִיב, וְאֲנִי מְכִיר אֶת הָאֲזוֹר".

"וּבִבְכוֹ, הוֹלְכִים!" אָמַר מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה. הוּא קָם מִמְּקוֹמוֹ וְלָבַשׁ אֶת הַפְּרָאק.

"נִזְמִין מוֹנִית?" שָׁאַל הָאֲבֵרָד.

"לֹא, אֵין זְמַן! נִסַּע בְּאוֹטוֹבוּס, קו 54!" נִעְנָה מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה.

כְּעֵבֶר זְמַן קָצָר הִתְדַפְּקוּ הַשְּׁנִיִּים עַל דְּלֵת בֵּית מִשְׁפַּחַת הַכֶּלֶה. בְּעַל הַבַּיִת, שֶׁפָּתַח אֶת הַדְּלֵת, כְּמַעַט שֶׁנִּתְעַלְּף מֵרַב תְּדַהֲמָה. "בְּמָה זְכִיתִי?" הִתְנַמְּגָם.

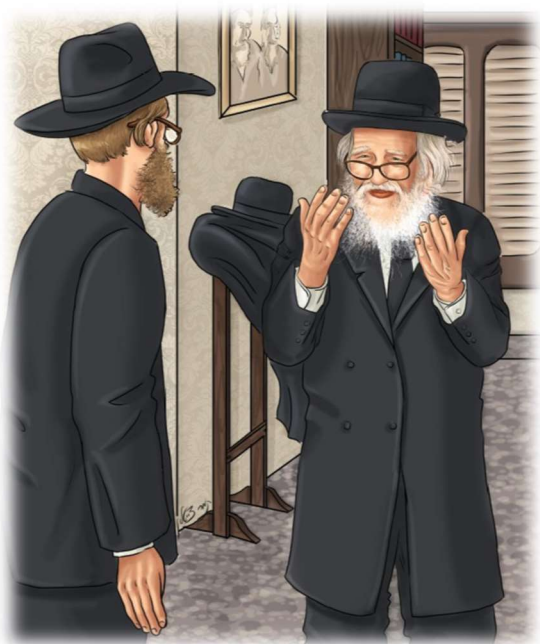
"אָה!" בִּטַּל מֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה אֶת תְּחוּשָׁתוֹ בְּמַחֵי יָד, "פְּשׁוּט מְאֹד, בְּמִקְרָה עֲבֵרְתִי כָּאֵן, לְיָד הַבַּיִת, וְחִשְׁבֵּתִי אִיךָ אוֹכַל לַעֲבֹר כָּאֵן וְלֹא לְהַכְנִס וּלְסַפֵּר לָכֶם, בְּאֵיזוֹ מְרַגְלִית יִקְרָה זְכִיתֶם!

אָה, בְּחֹר חֲמָד, נְדִיר, מְפֻלָּג בְּתוֹרָה, בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, בְּתְפִלָּה וּבְמִדּוֹת טוֹבוֹת!"

עֵינָיו שֶׁל בְּעַל הַבַּיִת דָּמְעוּ מֵאִשֶּׁר, וּמֶרֶן רֹאשׁ הַיִּשְׁבֵּיבָה חָתַם אֶת דְּבָרָיו: "בְּאַתִּי לֹוֹמֵר לָכֶם,

שְׁאִשְׁרִיכֶם וְאִשְׁרֵי חֲלֻקְכֶם! כֹּל טוֹב!" וְסָב עַל עֲקֻבָּיו, לְשׁוּב לְיִשְׁבֵּיבָה...

הַכְבוֹד הָאֲמִתִּי

רַבּוֹת אַנְשִׁים נִהְגוּ לַעֲלוֹת וּלְהִתְיַעֵץ עִם מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, לֹא רַק בְּעִנְיַי הַלְכָה וְחֻנוּף, כִּי אִם גַּם בְּעִנְיָנִים שְׂבָעוּלָם. יָדוּעַ יָדְעוּ, כִּי אִין תַּחֲלִיף לַעֲצוּתָיו שֶׁל מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שְׂבָטָאוֹ תַמִּיד קוֹ מִחֲשָׁבָה זָדָה וְטָהוֹר, נָקִי וְתוֹרְנֵי בְּתַכְלִית.

וּמַעֲשֵׂה בְּאַבְרָהָם בְּנֵי בְּרָקִי, שְׂסַבְתוּ בְּקֶשֶׁה מִמֶּנּוּ, כִּי לְאַחַר פְּטִירָתָהּ יִקְרָא לְבָתוֹ שְׂתוּלָד לוֹ עַל שְׂמָה...
כְּעֵבֶר תִּקּוּפָה נִפְטָרָה הַסַּבְתָּא לְבֵית עוֹלָמָה, וְהָאֲבָרָה בְּקֶשׁ לְמֵלֵא אַחַר רְצוּנָה. בְּרַם, מִן הַשְּׂמִים חֲשָׁבוּ אַחֲרָת. בְּתַחֲלָה נוֹלָד לוֹ בֶן, וְלְאַחַר מִכּוּן בֶּן נוֹסֵף, וְעוֹד בֶּן, וְעוֹד בֶּן...
בֶּן...

שְׂבָעָה בְּנִים נוֹלְדוּ לוֹ, בְּזָה אַחַר זֶה! וְזִמְן קָצָר קָדָם הַלְדָה הַשְּׂמִינִית, נִפְטָרָה אִמּוֹ!
וְאֵז, נוֹלְדָה לוֹ בֵּת...

עֵתָה מָצָא הָאֲבָרָה עֲצָמוֹ בְּמִצְרָיִם. עַל שֵׁם מִי יִקְרָא אֶת בָּתוֹ, עַל שֵׁם הַסַּבְתָּא – לָהּ הַבְּטִיחַ לְפָנָי שְׂנִים רַבּוֹת, אוֹ עַל שֵׁם אִמּוֹ – שְׂנַפְטָרָה זֶה עֵתָה?
בְּצָר לוֹ עָלָה הָאֲבָרָה אֶל הַיְכָל יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֵז, וְנִגַּשׁ אֶל מְקוֹם מוֹשְׁבּוֹ שֶׁל מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. שָׁם, יָדַע, יִקְבַּל מַעֲנָה הַגּוֹן לְשִׂאלָתוֹ.
מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הִקְשִׁיב בְּמַתִּינּוֹת לְלִבְטָיו שֶׁל הָאֲבָרָה, וְנִעֲנָה: "אֲכֹן, שְׂאֵלָה קֶשֶׁה הִיא זֹאת. אֲנִי צָרִיף לְחַשְׁבִּי".

הוּא הִתְיַשֵּׁב וְשָׁקַע בְּמַחְשְׁבוֹתָיו, כְּשִׁיזָדוּ הַקְדוּשָׁה מִנַּחַת עַל מִצְחוֹ. וְכְעֵבֶר כְּפָה דְקוֹת קָם מִמְּקוֹמוֹ וְאָמַר לְאֲבָרָה: "כְּמַדְמֵנִי שְׂיִישׁ לִי תִשׁוּבָה עֲבוּרָה... רַק רָגַע, עֲדִין לֹא..."
מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הִתְיַשֵּׁב בְּשִׁנִּית, וְכְעֵבֶר כְּפָה רָגַעִים קָם שׁוֹב מִמְּקוֹמוֹ, מִבְּקֶשׁ לוֹמַר דְּבַר מָה, וְשׁוֹב הִתְיַשֵּׁב. לֹא... יֵשׁ צָד לְכָאן וְצָד לְכָאן.
וְהָאֲבָרָה עוֹמֵד וּמִתְפַּעֵם. מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה נִרְאָה הֵיחָה, כְּמִי שְׂיִישׁ בְּדִינֵי נִפְשׁוֹת, אֶת כָּל נִפְשׁוֹ נָתַן כְּדִי לְהַשִּׁיב דְּבַר לְשׁוֹאֵלוֹ.

וְאֵז הוֹאֲרוּ פָּנָיו שֶׁל מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. הוּא נִעְמַד וְאָמַר: "אֲמַר נָא לִי, מִדּוּעַ אַתָּה רוֹצֵה לְקַרְא לְבָתְּךָ עַל שֵׁם אִמְךָ? מִשׁוּם שְׂאֵתָה רוֹצֵה לְכַבֵּד אֶת אִמְךָ! וּבְכֹן, דַּע לָךְ, שְׂלִדְעִיתִי, הַרְבֵּה יוֹתֵר כְּבוֹד יִהְיֶה לְאִמְךָ בְּעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, אִם הַבֵּן שְׂלָה יִקְרִים אֶת הַהַבְּטָחָה שְׂנָתַן לְסַבְתּוֹ!"
זֶהוּ! הַסַּפֵּק נִפְשֵׁט, הַסַּבְתָּא הִתֵּר. מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה סָלַל אֶת הַדְרָךְ בְּיַד בְּטוּחָה, בְּתִשׁוּבָה שְׂיִישׁ בְּהַפְלָה, חֲכָמָה וְהַגְּיוֹן צָרוּף, דַּעַת תּוֹרָה וְדַעַת תְּבוּנָה...

"מה הפשט ב'תוספות'?!"

את המעשה הבא ספר אחד מגדולי הדור, שחבש בבחירתו את ספסליה של ישיבת 'חברון' הירושלמית.

שעת ליל שבת היתה זו. תושבי ירושלים שסימו את ארוחת השבת, יצאו לטייל מעט ברחובות העיר, וחסידים לבושי שיראין נראו ממחרים לעריכת השלחנות אצל אדמו"ריהם.

קבוצת בחורים מישיבת 'חברון' עשתה את צעדיה לשכונת גאולה, לעריכת הטיש על שלחנו של האדמו"ר מגור, היבית ישראל.

השעות הלפני ונקפני, והרחובות הלכו והתרוקנו מאדם. גם עריכת השלחנות בבתי מדרשם של האדמו"רים הלכה והסתתרה. רק בבית מדרשו של האדמו"ר מגור, נמשך הטיש עד לאחר חצות...

בשעה אחת בלילה סגם האדמו"ר את עריכת שלחנו, והחסידים קמו והתפזרו לבתייהם, בתחושת קדשה עלאית.

גם מינדעינו, בחורי ישיבת 'חברון', בקשו לעשות את דרכם בחזרה לישיבה.

השעה היתה כבר אחת וחצי בלילה, כאשר צעדו בשכונת גאולה, לכוון בנין הישיבה. צנת הלילה הירושלמי הרעידה את הלכבות, ונפש חיה לא נראתה באפק.

ולפתע פתאם מבחינים הבחורים בדמות מוזרה, הצועדת לרחב הכביש הלוד ושוב, הלוד ושוב...

"מענן מי זה?! שחי הבחורים זה לזה בלחש. הם הלכו והתקרבו אל הדמות, ולפתע קפאו על מקומם. היתה זו דמותו של מרן ראש הישיבה, שכבר אז נודע ברבים, בגדלותו העצומה. מרן ראש הישיבה נראה שקוע במחשבה עמקה, צועד הלוד ושוב, הלוד ושוב.

הבחורים הלכו ונתקרובו עוד ועוד, ולפתע התנער מרן ראש הישיבה, אחז בזרועו של אחד מהם, ופנה אליו בזו הלשון: "אמר נא לי, יקירי, מה בכל זאת הפשט ב'תוספות'?!"

לא היה אכפת לו למרן ראש הישיבה עם מי הוא משוחח, לא היה אכפת לו אם הוא מכיר את העומד מולו אם לאו. אחת היא לו, לדעת פשט ב'תוספות', ויש להתחנן על כך בפני כל נפש חיה: "אמר נא לי, יקירי, מה בכל זאת הפשט ב'תוספות'?! מה הפשט ב'תוספות'?!"

מדוע הנח הספר בכספת?!

היה זה באחד הבקרים, בתקופה בה שכב מרן על מטת חליו בביתו, ונאלץ להתפלל בביתו, במחצת מנגן שהרכב מתלמידיו וממקורביו.

התפלה הסתיימה זה עתה, ומרן ראש הישיבה פנה למשמשו ששהה בסמוך לו, ובקש ממנו: "טפס נא אל המדף העליון בספריה, והורד עבורי את הספר שחבר הגאון רבי ראובן דננברג, מגדולי רבני ליטא בדור הקודם".

בקשתו של מרן ראש הישיבה נאמרה ברגש כה רב, עד שהמשב"ק העז לשאל, מה מצא הרב בין דפי הספר. אולם מרן ראש הישיבה לא השיב, ורק בקש בשנית שהספר יובא לידי.

כאשר נתמלאה בקשתו, מסר מרן ראש הישיבה את הספר לידי משמשו ואמר לו: "קח את הספר ונעל אותו בכספת שבחדרי!"

בחדרו של מרן ראש הישיבה היתה כספת, בה הנחו כספי צדקה בסכומים גדולים. עתה בקש מרן ראש הישיבה להניח את הספר בתוך הכספת.

מה הענין שבהנחת ספר בתוך כספת?! בקש המשב"ק לשאל, אולם מרן ראש הישיבה לא הניח לו אפלו להוציא מלה מפיו בענין. "רוץ והנח את הספר בכספת!" אמר, ומסר לידי גם את המפתח.

בלית ברירה נגש המשב"ק אל החדר, הניח את הספר בתוך הכספת, ושם אל מרן ראש הישיבה.

"נעלת את הכספת?" נשאל.

"אכן, נעלתי אותה" השיב.

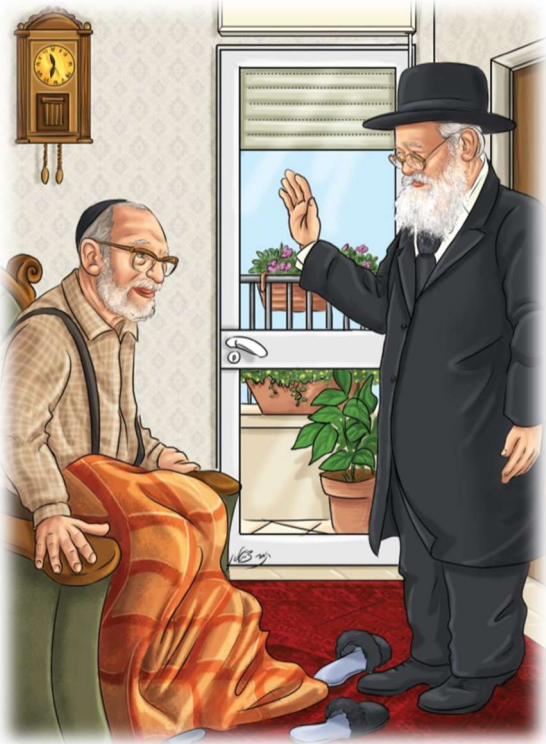
"ויבכו, מבקש אני כי תלך ותבדק, שהכספת נעולה!" אמר מרן ראש הישיבה.

לתדהמתו של המשב"ק לא היה גבול. הוא מהר לעשות כדבר מרן ראש הישיבה. ואולם, כאשר שב, הביע את תמיהתו בפני מרן ראש הישיבה וכמעט שתבע לדעת, על מה ולמה מבקש מרן לשמור את הספר בתוך הכספת?!

ההתרגשות נכרה היטב על פניו של מרן ראש הישיבה בעת שהסביר: "מה, האם אינך מבין?! לפני זמן מה ראיתי בספר זה יסוד חשוב, הנוגע לאחת הסגיות במסכת גטין, ואני רוצה לעיין בו שוב".

"חושש אני שמאן דהו יקח לי את הספר, ואזי לא יהיה קץ לצערי! על כן בקשתיך להטמין את הספר בכספת! מה לך מתפלא כל כך?!" חתם מרן ראש הישיבה את דבריו...

מדוע התקלהו היְלָדִים?"

אחת המדוזות שְמָרן ראש היְשִׁיבָה הָיָה מְצִין בָּהוּ, הִיָּתָה מִדַּת הַכֶּרֶת הַטוֹב. מָרן ראש היְשִׁיבָה הָיָה שׁוֹמֵר וְתַחוּשֵׁת וְתוֹדָה לְמִי שֶׁהִיטִיבוּ עִמוֹ, גַּם אִם הָיוּ אֵלּוּ טוֹבוֹת פְּעוּטוֹת, וְגַם כְּעֵבֶר שָׁנִים רַבּוֹת מְזָמֵן הַהֶטְבָּה.

כֵּן, לְמַשָּׁל, הָיָה מָרן ראש היְשִׁיבָה נוֹסֵעַ מְדִי פַעַם בְּלוֹיֵת אֶחָד מִתְלַמִּידָיו לְבַקֵּר יְהוּדֵי זָקֵן שֶׁהִתְגוּרַר בְּתֵל אָבִיב.

גַּם בְּעֵת זְקֻנוֹתוֹ לֹא וַתֵּר מָרן ראש היְשִׁיבָה עַל מְנַהֲגוֹ, וְהִטְרִיחַ עֲצָמוֹ עַד לְבֵיתוֹ שֶׁל הַזָּקֵן הַתֵּל אָבִיב.

"מִדּוּעַ נוֹסֵעַ מָרן לְבַקֵּר אֶת הַיְהוּדֵי הַזֶּה?" הִתְעַנְּנוּ פַעַם תְּלַמִּידוֹ שֶׁל מָרן ראש היְשִׁיבָה.

"יְהוּדֵי זֶה הָיָה הַשָּׁלִיחַ עֲבוּרִי, לְהַבִּיא לִי מִבֵּית אָבִי

אֶת הַתְּפִלִּין לְבַר מְצוּהָ שְׁלִי!" הִשִּׁיב מָרן ראש היְשִׁיבָה, "וְאַנִּי מִכִּיר לוֹ טוֹבָה עַל כֵּן..."

הַכֶּרֶת הַטוֹב שֶׁל מָרן ראש היְשִׁיבָה הִמְשִׁיכָה הַלָּאָה, גַּם לְבָנָיו וְלִנְכָדָיו שֶׁל מִי שֶׁגָּמְלוּ עִמוֹ טוֹבָה.

כֵּן, לְמַשָּׁל, דָּאָג מָרן ראש היְשִׁיבָה לְאֶחָד הַבְּחוּרִים שֶׁלְמַד בְּאַחַת מִיְשִׁיבוֹתֶיהָ שֶׁל בְּנֵי בְּרַק, וּבְאַרְחָ קִבֵּעַ הָיָה שׁוֹלַח לוֹ סְכוּמֵי כֶּסֶף, שִׁיקָנָה בָּהֶם בְּגָדִים, סְפָרִים וְכִדּוּמָה.

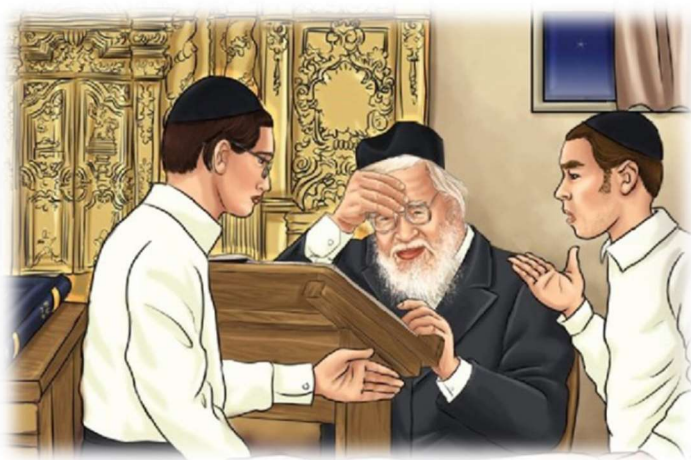
כְּאַשֶׁר נִשְׁאַל מִדּוּעַ הוּא מְסַיֵּעַ כָּל כֵּן בִּיַּדֵי הַבְּחוּרֵי הָאֶלְמוּנֵי, שֶׁאַיִנוּ בּוֹן מִשְׁפָּחָתוֹ, סִפֵּר מָרן ראש היְשִׁיבָה: "בְּבַחֲרוּתִי, בִּימֵי לְמַדֵי בִישִׁיבַת סְלוּצְקָה, לֹא הִיָּתָה לִי אֵלָּא חִלְצָה אַחַת. בְּכָל שְׁבוּעַ הָיִיתִי מְכַבֵּס אֶת הַחִלְצָה בְּהַחֲבָא, וְעַד שֶׁהִיָּתָה מִתְנַבֶּשֶׁת – הָיִיתִי מְצַטְמָר בְּקוֹר, לְלֹא חִלְצָה לְגוֹפִי".

"פַּעַם", סִפֵּר מָרן, "נִפְעַר חוֹר גְּדוֹל בְּגִבָּה שֶׁל הַחִלְצָה. וּמִכִּיּוֹן שֶׁלֹּא הִיָּתָה לִי חִלְצָה אַחֲרַת, הָיִיתִי מְמַהֵר לְהַגִּיעַ רִאשׁוֹן לְבֵית הַמְדַרְשָׁה, וְכֵן הָיִיתִי נֹצֵמֵד לְמִקוּמֵי בְּמִשְׁדָּה שְׁעוֹת, עַל מְנַת שָׁגֵב הַסִּפְסָל יִסְתִּיר אֶת הַחוֹר הַגְּדוֹל".

"אוּלַם כְּעֵבֶר כַּמָּה יָמִים נוֹדַע הַדְּבָר לְאַחַת מִנְשׁוֹת הַקְּהֵלָה, וְהִיא הִתְאַמְצָה וְשָׁלְחָה לִי שְׁתֵּי חִלְצוֹת, וּבְכֵן גָּאֵלָה אוֹתִי מִמְצָבֵי הַקְּשָׁה!"

"בְּחוֹר זֶה", חָתַם מָרן ראש היְשִׁיבָה אֶת דְּבָרָיו, "הוּא נִכְדָּה שֶׁל אוֹתָהּ אִשָּׁה, וְאַנִּי חָיֵב לוֹ הַכֶּרֶת הַטוֹב!"

"מה עשית עם הקשיה?"

שעת לילה מאחרת היתה זו, כאשר מרן ראש הישיבה עמד בהיכל הישיבה, מקוץ בכמה בחורים. יחד עסקו בני החבורה בהבנת הסוגיה, כאשר לפתע עזר אחד הבחורים קשיה חמורה על דברי הגמרא.

"קשיה עצומה! קשיה עצומה!" שבח ראש הישיבה את הקשיה שהעלה הבחור, "הבה וננסה לישיבה!"

במשך שעה ארוכה נסו ראש הישיבה ותלמידיו

המבחרים לפרק את הקשיה החמורה. ואולם, ללא הועיל. הקשיה נותרה איתנה וסבוכה.

לבסוף, כאשר מחוגי השעון הראו על שעה שלפנות בקר, עזבו הבחורים את היכל הישיבה ועלו על יצועם לישון, וגם מרן ראש הישיבה הלך לדרכו.

למחרת בבקר התפלאו הבחורים כאשר הבחינו בהעדרו של מרן מתפלת שחרית בהיכל הישיבה.

פליאתם גברה, כאשר מרן ראש הישיבה הגיע להיכל הישיבה רק בסביבות השעה עשר בבקר.

"מו הסתם עמל מרן אמש על ישוב הקשיה, ועלה לישון מאחר מאד", חלפה מחשבה בלבם של המתמידים שנכחו אמש בהיכל הישיבה, בשעה שלפנות בקר. "בודאי התפלל ראש הישיבה במנון מאחר, ועל כן אחר לישיבה".

אחד הבחורים, שחש מקרב ביותר לראש הישיבה, העז להביע את מחשבותיו בקול, בנוכחות מרן ראש הישיבה. "הנה", אמר בקול, כמו לעצמו, "לכל אחד יכול לקרות, שלא גייע לתפלה בישיבה, ולא רק לבחורים..."

הוא לא צפה לתגובתו של ראש הישיבה.

"אמר נא לי" פנה אליו ראש הישיבה, "מה עשית עם הקשיה שנתקשינו בה אמש?"

"טרם הצלחנו למצא לה תרוץ" נענה הבחור.

"ומה עשיתם אמש?" התעניין ראש הישיבה.

"וכי מה היה בידינו לעשות? נסינו לתרוץ, ומשלא עלה הדבר בידינו, הלכנו לישון".

"ויבכו" אמר מרן ראש הישיבה, "הבה ואספר לכם מה עשיתי. אני לא ישנתי כל הלילה, ולא

משום שלא רציתי, אלא משום שלא הצלחתי! הקשיה טרדה את מנוחתי!"

"בהגיע עת הנץ החמה, התפללתי כותיקין", ספר מרן ראש הישיבה, "וכשגמרתי להתפלל, עליתי

על האוטובוס הראשון לירושלים, שטחתי את הקשיה בפני מרן הגרי"ז, זכיתי לשמע מפיו תרוץ

מפלא, ושבתי הנה..."

"ועתה הספיתו ושמעו את התרוץ..." זָהָרוּ פָּנָיו שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה בְּאוֹר עֵלְאִי...

"אם יכבה האור..."

בתקופה בה התגורר בירושלים, עמד מרן ראש הישיבה בקשר הדוק עם מרן הגאון רבי יצחק זאב סולוביץ'יק מבריסק.

פעם אחת הגיע מרן ראש הישיבה לביתו של מרן הגרי"ז, והציג בפניו קשירה חמונה.

ככל שנסה מרן הגרי"ז לישב את דברי הרמב"ם, לא עלה הדבר בידו. בלית בררה נפרדו השניים כעבר שעה קלה, כאשר מרן הגרי"ז מבטיח ללבו את הקשירה עד תום.

ואכן, במהלך השעות שלאחר מכן, עמל הגרי"ז על ישוב הקשירה. הלילה נרד ופרש את כנפיו על היקום, ומרן הגרי"ז עודנו עמל על ישוב הקשירה.

ובשעה שתים בלילה הוצרו פניו! התרוץ המבקש נמצא!

מרן הגרי"ז מהר להעיר את בנו, הגאון רבי יושע בער. "קום, בני, טל את ידיך וברך ברכות התורה", בקש ממנו.

הבן התעורר ועשה כדבר אביו, ואז הושיב אותו הגרי"ז מולו והרצה בפניו את התרוץ הנפלא.

"עתה", הורה לו, "רוץ לביתו של הרב שך, ומסר לו את התרוץ! מהר!"

"אבל, אבא", נסה הבן למחות, "והלא השעה שתים בלילה! הרב שך בודאי ישן עתה..." אלא שמרן הגרי"ז נענה ואמר: "הרב שך אינו מסגל לעלות לישן כאשר יש לו קשירה! דוקא משום כך עליך למהר ולמסר לו את התרוץ, כדי שיוכל לעלות כבר על יצועו ולישן..."

"ואולי מצא כבר הרב שך תרוץ?!" נסה הבן את פחו באפן אחר.

"אינך מכיר את הרב שך?", חנף הגרי"ז, "אלו היה בידיו תרוץ, כבר היה רץ לכאן, להשמיעו באזני..."

ובטח צאת הבן את הבית, הורה לו הגרי"ז: "לאחר שתמסר לרב שך את התרוץ, המתן מחוץ לביתו שעה קלה. אם יכבה האור, סימן הוא שהתרוץ נתקבל על לבו. ואם לאו, סימן שלא נשא חן בעיניו..."

ואכן, כך היה. רבי יושע בער רץ לביתו של הרב שך ומצאו שוקד על ישוב הקשירה. הוא מסר לו את התרוץ בשם אביו, המתין מחוץ לבית שעה קלה, ורק לאחר שכבה האור – שב לביתו...

ספר החיים

הימים ימי מלחמת העולם הראשונה. רוחות מלחמה מנשבות באויר, והדי ההתפוצצות מרעידים את הלבבות.

הרוסים הלכו וכבשו עיר אחר עיר, ובכל מקום אליו הגיעו זרעו הָרָס וְחָרְבוּ, כְּאִשֶּׁר הָאֶכְלוּסִיָּה הַסּוֹבֵלֶת בְּיוֹתֵר, הִיָּתָה, כְּמוֹבּוֹ, אֶכְלוּסִיָּת הַיְּהוּדִים...

תושבי הערים שנקלעו לעין הקרבנות, מצאו עצמם נעים ונדים בפליטים חסרי כל. אך באותם ימים לא חשב איש על רכושו ועל ביתו שהשארו מאחור. החיים היו חשויים יותר מכל.

כאשר הגיעו השמועות לסלוצק, כי הרוסים עומדים בשערי העיר, וכי בכל רגע עומדים הם לכבש את העיר, אחזה בהלה בתלמידי ישיבת סלוצק. אם ישיגום הרוסים, ידעו, נתונים הם בסכנת מות.

מכיון שפך, השיגו תלמידי הישיבה מספר עגלות רתומות לסוסים, ומהרו לעלות עליהן, במטרה לברח מן העיר מפני הרוסים.

הבחורים מלאו את העגלות עד אפס מקום, והעגלון כבר עמד להדהיר את הסוסים, כאשר לפתע נשמע קולו של מרן ראש הישיבה: "רגע! שכחתי משהו! אני מכרח לחזר ולקחת אותו!" ובטרם היה ספק בידי מי מהם להשמיע קול, כבר נתר ליזר הצעיר מן העגלה ואץ רץ לבגנו הישיבה. "הלא סכנת מות מרחפת על ראשנו בכל רגע!" התרעמו הבחורים בינם לבין עצמם, "מה עשוי להצדיק עכוב שכזה?"

"ובכלל", הרתרו בקול, "הלא ליזר ידוע כבחור עני וחסר כל, איזה דבר ערך נסתר הוא מחזיק בין כתלי הישיבה?"

הם לא התלבטו בהרהורייהם זמן רב. שכן, תוך רגעים ספורים נראה ליזר רץ לכוון העגלה, מתנשם ומתנשף...

בידיו אחז, ספר מוסר בלוי וקרוע... היה זה ספר 'שערי תשובה', לרבנו יונה...

"מה?!" השתוממו הבחורים, "זה מה ששכחת בישיבה?! בשביל זה סכנת את כלנו?!"

ליזר לא הבין על מה הם מדברים. "נוסעים אנו כדי להציל את חיינו, הלא כן?" התענגן. "ובכן, שלמה המלך אומר: 'החזק במוסר אל תגרף נצרה כי היא חייב!'"

המוסר הוא החיים של האדם, ובלי מוסר – אין סבה לחיות, ואין סבה לברח מפני הרוסים! רק עכשו, שספר המוסר ברשותנו, יש לנו סבה לחיות, ויש לנו סבה לברח מפני הרוסים, חתם את דבריו ו שקע בלמוד בספר הבלוי...

"הפֿשט הַזֶּה, שׁוּה לִי אֶת כָּל רְכוּשִׁי!"

הַמַּעֲשֵׂה הַבֶּא הַתְּרַחֵשׁ, כַּאֲשֶׁר הִגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה מְרַדְכֵי שׁוּלְזִינְגֶר, בְּעוֹדוֹ בַּחֹר, לְמַד בַּחֲבֵרוּתָא עִם מָרֹן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה.

הַשְּׂנִים גָּמְעוּ בְצִמָּא דַּף אַחַר דַּף, גָּמְרָא עִם רִשְׁיִי וְיִתּוּסְפוֹתִי, וּלְפִתְעַ, בְּהִגִּיעַם לְאַחַת הַיִּתּוּסְפוֹתִי שְׁעַל הַדַּף, נִחְרַשׁ מִצָּחוֹ שֶׁל מָרֹן קִמְטִים.

"דַּע לָךְ!" אָמַר לַחֲבֵרוּתָא הַצָּעִיר שֶׁיֵּשֵׁב לְיָדוֹ, "כִּי מִזֶּה שְׂנִים רַבּוֹת, אֲנִי מִתְקַשֵּׁה בְּהִבְנַת דְּבָרֵי הַיִּתּוּסְפוֹתִי הַלָּלוּ. פְּעָמִים

רַבּוֹת עֲבַרְתִּי עֲלֵיהֶם, נְסִיתִי לְהַבִּינֵם, וְלֹא עָלְתָה בְּיַדִּי..."

מָרֹן הִחַל לְהַסְבִּיר לַחֲבֵרוּתָא שְׁלוֹ, בְּמָה הוּא מִתְקַשֵּׁה בְּהִבְנַת הַיִּתּוּסִי, וּמִן הַשְּׂמַיִם הָאִירוּ אֶת עֵינָיו שֶׁל הַחֲבֵרוּתָא הַצָּעִיר. פֶּשֶׁט חֲדָשׁ נִצְנַץ בְּמַחוֹ, וְהוּא הִחַל לְהַרְצוֹת אוֹתוֹ בְּאֲזָנָיו שֶׁל מָרֹן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה.

מָרֹן עָצַם אֶת עֵינָיו, הֶאָזִין בְּרַכּוּז, וּלְפִתְעַ נִתַּר מִמְקוֹמוֹ בְּהִתְלַהֲבוֹת. דְּבָרָיו שֶׁל הַחֲבֵרוּתָא הַצָּעִיר סָלְלוּ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפֶשֶׁט דְּבָרֵי הַיִּתּוּסְפוֹת.

"בְּרוּךְ אַתָּה לַה', עַל שֶׁהֵאָרַת אֶת עֵינָי!" הִכְרִיז מָרֹן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה בְּקוֹל רוֹעֵד מִהַתְּרַגְּשׁוֹת. הוּא אָחַז בְּזוֹרוֹעוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה מְרַדְכֵי וְאָמַר: "דַּע לָךְ, כִּי הַפֶּשֶׁט הַזֶּה בַּיִתּוּסְפוֹתִי, שׁוּה לִי אֶת כָּל רְכוּשִׁי! אֲתָן לָךְ עֶכְשׁוֹ, תִּמְוֹרְתוֹ, אֶת כָּל הַרְכוּשׁ שְׁלִי!"

וּלְנֶגֶד עֵינָיו הִנְדָּהמוֹת שֶׁל רַבִּי מְרַדְכֵי מֹשֶׁה, הִחַל מָרֹן לְפַשְׁט בְּכִיסָיו וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם אֶת כָּל תְּכוּלָתָם. בְּכִיסָיו שֶׁל מָרֹן הָיוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת דּוֹלָר, וּמָרֹן קִבֵּץ אוֹתָם לְצִרּוֹר אֶחָד, תָּקַע אוֹתָם בְּיָדוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה מְרַדְכֵי וְאָמַר לוֹ: "דַּע לָךְ, כִּי אֵלּוּ הָיוּ בְּיָדֵי עֶכְשׁוֹ מִיְלּוּנִים שֶׁל דּוֹלָרִים, הָיִיתִי מוֹסֵר לָךְ אֶת כָּלִּי! אֲבָל זֶה כָּל מַה שְׁיֵשׁ לִי, אִזּוֹ נִחְשָׁב כְּאֵלּוֹ נִתַּתִּי לָךְ אֶת כָּל הַרְכוּשׁ שְׁלִי! קַח אֶת זֶה, עַל הַחֲדוּשׁ הַנִּפְלָא שֶׁחֲדַשְׁתָּ לִּי..."

לֹא הִיָּתָה זֹו הַפַּעַם הַיְחִידָה בְּהַ נָתַן מָרֹן אֶת כָּל כֶּסֶפוֹ שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ תִּמְוֹרַת פֶּשֶׁט מִפְּלֵא שְׁשִׁמְעַ. חֲבֵרוֹתוֹת רַבּוֹת, שֶׁהִשְׁמִיעוּ חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים, זָכוּ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, כַּאֲשֶׁר מָרֹן חוֹזֵר וְאוֹמֵר תְּמִיד בְּדַמְעוֹת: "אֲנִי נוֹתֵן לָךְ רַק אֶת זֶה, כִּי זֶה כָּל מַה שְׁיֵשׁ לִי עֶכְשׁוֹ! אִזּוֹ לֹא נִקְרָא שְׁנַתַּתִּי לָךְ רַק מֵאָה דּוֹלָר, אֶלָּא שְׁנַתַּתִּי לָךְ אֶת כָּל הַרְכוּשׁ שְׁלִי..."

"לפני האשה איני רשאי!"

מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הָיָה עֲמוּד הָאֵשׁ אֲשֶׁר לִפְנֵי הַמַּחֲנֶה. הוּא אֲשֶׁר נוֹט אֶת סְפִינַת הַיְהוּדוֹת הַחֲרָדִית בְּמִי הַתְּקוּפָה הַסּוֹעֲרִים. בְּתְקוּפָה מְסִימַת נֶהַל מֶרֶן מְעַרְכָּה כְּנֶגֶד מוֹסֵד שְׁסֻטָּה מְדַרְדֵּר הַלְמוּד הַמְסוּרָה, וְשֶׁלֵב לַמוּדֵי חַל עִם לַמוּדֵי קֹדֶשׁ בְּמִסְגֵּרַת יְשִׁיבַתִּית.

אֶחָד מֵרֹאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת בְּחוּץ לְאֶרֶץ, אֲשֶׁר מֶרֶן רָחַשׁ לוֹ הַעֲרָכָה עֲצוּמָה, תִּמְדָּ גַם הוּא בְּהַקְמַתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מוֹסֵד. וּמֶרֶן, שְׁשֻׁמַע עַל כָּד, הַחֲלִיט לִפְנוֹת אֵלָיו וּלְשׁוֹחַח עִמוֹ עַל כָּד.

וְאָכוּ, כְּעֵבֶר תְּקוּפָה נוֹדַע לְמֶרֶן, כִּי אוֹתוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה מַגִּיעַ מִחוּץ לְאֶרֶץ לִירוּשָׁלַיִם, עַל מְנַת לִנְפֹשׁ בָּהּ לְמִשְׁדָּ כְּמָה יָמִים.

"יֵישׁ לְנַצֵּל אֶת הַהִזְדַּמְנוֹת וּלְשׁוֹחַח עִם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה עַל הַפְּסוּל שֶׁבְּהַקְמַת הַמוֹסֵד", אָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְמִקְרָבָיו. הוּא בְּקִשׁ מֵהֶם שְׁיִקְחוּהוּ לִירוּשָׁלַיִם, אֶל מְעוֹנוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. כְּעֵבֶר שְׁעָה אַרְבָּעָה דָּרְכוּ רַגְלֵיהֶם שֶׁל מֶרֶן וּמְלוֹיוֹ עַל מַפְתָּן חֲדָרוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. מֶרֶן נִקֵּשׁ עַל הַדְּלַת, וְזוֹ נִפְתְּחָה בְיַדֵי אִשְׁתּוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה...

הַרְבֵּי הַתְּרַגְּשָׁה עַד עֲמָקֵי נִשְׁמַתָּה לְמִרְאֵהוּ שֶׁל מֶרֶן. הִיא הִיְתָה בְּטוּחָה כִּי מֶרֶן הִגִּיעַ בְּמִיחָד מִבְּנֵי בְּרַק, עַל מְנַת לְבַקֵּר אֶת בַּעֲלָהּ. נוֹ, וְכִי דָּבָר שֶׁל מָה בְּכָד הוּא, לְזִכּוֹת לְבַקּוּרוֹ שֶׁל הָרַב שְׁדָּ? הִיא מְהֵרָה לְהַכְנִיס אֶת מֶרֶן אֶל חֲדַר הָאוֹרְחִים וּלְעַרְדָּ אֶת הַשְּׁלַחן. עַד מְהֵרָה הִגִּיעַ רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה וְהִתְיַשֵּׁב אֶל הַשְּׁלַחן, כְּשֶׁהַרְבֵּי מִתְיַשְׁבֵּת אַף הִיא בְּקִצָּה הַשְּׁלַחן, קְשׁוּבָה לְדַבְּרֵי שֶׁל מֶרֶן. מְלוֹיוֹ שֶׁל מֶרֶן צְפוּ לְשִׁמְעַת אוֹתוֹ מְשׁוֹחַח עִם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה עַל אוֹתוֹ מוֹסֵד פְּסוּל, אוּלַם מֶרֶן לֹא הִזְכִּיר אֶת הַנוֹשֵׂא כָּלֵל וְעַקֵּר. הוּא שׁוֹחַח עִם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, בְּמִשְׁדָּ שְׁעָה אַרְבָּעָה, עַל נוֹשְׂאִים אַחֲרִים לְגַמְרֵי.

לְבִסוּף קָם מֶרֶן וְנִפְרַד לְשִׁלּוּם מִרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, בְּרָד גַם אֶת הַרְבֵּי, עַל שְׁטָרְחָה לְכַבּוּדוֹ, וְיָצָא מִן הַבַּיִת.

"אֲבָל, הָרַב, מַדּוּעַ לֹא שׁוֹחַח עִם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה עַל אוֹתוֹ מוֹסֵד?!" תִּמְהוּ הַמְּלוֹיִם בְּלַחֵשׁ. "מָה?! וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּכֶם, שְׁאַמְחָה בְּאוֹתוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּפִנֵי רַעֲיָתוֹ?!" הַתְּפִלָּה מֶרֶן, "וְכִי יֵשׁ הַתֵּר כֹּל שֶׁהוּא לְכָד?!"

"וּמָה עִם כַּחוֹתֵנוֹ שֶׁל מֶרֶן?!" תִּמְהוּ הַמְּלוֹיִם, "הֲלֹא הָרַב נִסַּע בְּמִיחָד לְשֵׁם כָּד?!"
 "לֹא! לֹא!" פָּסַק מֶרֶן, "לְפָנֵי הָאִשָּׁה אֵינִי רֹשֵׁאִי! לְפָנֵי הָאִשָּׁה אֵינִי רֹשֵׁאִי!"

"אתה רוצה לעזור לו? תמצא תרופה!"

אחד ממקורביו של מרן ראש הישיבה, היה הרב דוד זריצקי זצ"ל, שהיה שכנו של מרן ראש הישיבה, בתקופה שבה התגורר מרן בשכונת פרם בירושלים. רבי דוד היה פוגש במרן מדי בקר וערב, וביום מן הימים הבחין כי הופעתו של מרן שונה במקצת. מרן היה נראה לבוש ברשול מעט, החליפה שהיתה תמיד מסודרת על כתפיו נראתה שמוטה מעט, והמגבעת לא היתה מנחת בדיוק במקומה...

כאשר חזר הדבר ונשנה גם למחרת, וגם פעבר שלשה ימים. התעורר חשדו של רבי דוד, כי אולי הרבנית, אשתו של מרן ראש הישיבה, אינה חשה בטוב. "מן הסתם, טורד הדבר את מנוחתו של מרן,

ואולי גם משפיע הדבר על התנהלות הבית. אולי אין מי שיכבס את בגדיו של מרן, אין מי שיבשל עבורו ויטפל בו"...

שבועים חלפו, ומראהו של מרן לא השתפר. רבי דוד היה מדאג עד מאד, ומכיון שהיה מקרב למרן ולבני משפחתו, החליט לעשות מעשה. בערב של יום עלה לביתו של מרן ונקש על הדלת.

הרבנית פתחה את הדלת, וברכה את רבי דוד לשלום. "באתי לשאל", התעניין רבי דוד בעדינות, "אולי הרבנית אינה חשה בטוב"...

"וכי מדוע תחשב כך?" תמחה הרבנית.

"איני יודע", לחש רבי דוד, "הרב אינו נראה במיטבו. חשבת, אולי הרבנית אינה חשה בטוב, אולי היא זקוקה לעזרה כל שהיא"...

חיוך רחב עלה על פניה של הרבנית. "ר' דוד'ל, שתהיה בריא!" אמרה, "דע לה, כי לליזר יש כעת קשיה על הרמב"ם בהלכות מעילה, כבר שבועים שהוא אוהז בקשיה הזו, ולכן הוא לא מרגיש כלום, הוא לא שם לב לכלום, וכלום לא מעניין אותו."

"שום דבר לא יעזור!" אמרה הרבנית, "עד שהוא לא ימצא תרופה לקשיה שלו, הראש שלו לא יהיה בשום מקום אחר, רק ברמב"ם הזה, בהלכות מעילה"...

"אתה רוצה לעזור לו?" הציעה הרבנית, "תגיד לו תרוץ שיתישב על לבו, ותראה שמיד יחזר הפל למקומו כבתחלה..."

שְׁתֵי הָעוֹגוֹת, וְהַלְקַח הַנִּפְלֵא...

הַמַּעֲשֵׂה הָבֵא אַרְעֵי, כַּאֲשֶׁר בְּבֵיתוֹ שָׁל אֶחָד
הָאֲבָרְכִים הַמְקַרְבִּים לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, פְּרָצָה
אֵשׁ הַמַּחְלֶקֶת.

וְכָל כֶּדָּ לְמָה? וּבְכוֹ, הָאֲבָרָה הַמִּתְמַיֵּד הָיָה
שְׁקוּעַ בְּמִשְׁךָ כָּל הַיּוֹם בְּתַלְמוּדוֹ, בְּסוּגִיּוֹת
הַגְּמָרָא, בְּעִיּוֹן נְמָרָךְ, וּבְשַׁעוֹת הָעָרֵב הָיָה
מִשְׁקִיעַ עֲצָמוֹ בְּלַמּוּד הַהֲלָכָה, שֶׁלְחַן עָרִיד
וּמִשְׁנֵה בְרוּרָה.

אֵלָּא מָה? סֵדֵר לַמּוּדוֹ שֶׁל הָאֲבָרָה לֹא מֵצָא חוֹ
בְּעִינֶיהָ שֶׁל רַעֲיָתוֹ הַטְּרִיָּה, שֶׁהַחֲלִיטָה, מִשׁוּם

מָה, כִּי הִיא מְבִינָה טוֹב מִמֶּנּוּ, מָה עָלָיו לְלַמּוּד. "עֲלִיד לְלַמּוּד בְּעִיּוֹן נְמָרָךְ גַּם בְּשַׁעוֹת הַלִּילָה!"
תִּבְעָה מִמֶּנּוּ. הָאֲבָרָה נָסָה לְהַסְבִּיר וּלְבַאֵר, אוּלַם אֲשֶׁתּוֹ עֲמָדָה עַל דַּעְתָּהּ.

בְּצֵר לֹו פָּנָה הָאֲבָרָה לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כִּי יִשְׁכִּין שְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ. "בּוֹא אֵלַי מְחָר, עִם
אֲשֶׁתְּךָ", הִשִּׁיב רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה.

וְאָכוּ, לְמַחֲרַת הַיּוֹם הַתִּנְצְבוּ בְּנֵי הַזּוּג בְּבֵיתוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה קִבֵּל אֶת בְּנֵי הַזּוּג
בְּמֵאוֹר פְּנִים, הֲצִיעַ לָהֶם לְשֶׁבֶת, וְצִוָּה עַל הַמִּשְׁבֵּב"ק: "לֵךְ לַמְטָבָח, וְהִבֵּא עוֹגָה!"

הַמִּשְׁבֵּב"ק מְחָר לְהַגִּישׁ אֶת הָעוֹגָה אֶל הַשְּׁלַחַן, וְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה דָּחַק בְּאִשָּׁה הַנְּבוֹכָה: "נֹו... אֲכָלִי
מִן הָעוֹגָה...". הָאִשָּׁה הַתְּבִישָׁה עַד מְאֹד, אוּלַם לֹא הִיָּתָה לָהּ בְּרָרָה. רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, כְּמַעַט דָּרַשׁ
מִמֶּנָּה, לֵאכֹל מִן הָעוֹגָה.

וְהִנֵּה, אִדָּ סִימָה הָאִשָּׁה לֵאכֹל אֶת פְּרוֹסַת הָעוֹגָה, קָרָא הָרֵב לַמִּשְׁבֵּב"ק וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ: "לֵךְ לַמְטָבָח
וְהִבֵּא מִן הָעוֹגָה הַשְּׁנִיָּה..."

בְּנֵי הַזּוּג נִדְחָמוּ, וְכִי מָה זֹאת? הֲאִם בָּאוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, עַל מְנַת לֵאכֹל עוֹגוֹת?
תִּדְחַמְתֶּם גְּבָרָה, כַּאֲשֶׁר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הַפְּצִיר בְּאִשָּׁה לֵאכֹל גַּם מִן הָעוֹגָה הַשְּׁנִיָּה. הָאִשָּׁה אֲכָלָה
אֶת פְּרוֹסַת הָעוֹגָה, וּבְרַב בְּשִׁתָּה הַרְגִּישָׁה כִּי הִיא נְחַנְקֶת כְּמַעַט...

לְאַחַר שְׁסִימָהּ, פָּתַח רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה וְשָׂאֵל אֶת הָאִשָּׁה: "מָה הַהֲבָדֵל בֵּין שְׁתֵּי הָעוֹגוֹת?"
"אֶהֱמֶמְךָ... גְּמֻגְמָה הָאִשָּׁה, "יֵשׁ הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶן..."

"וּמָהוּ?" שָׂאֵל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה.

"בְּרֵאשׁוֹנָה יֵשׁ יוֹתֵר קָקָאוּ... בְּעוֹגָה הַשְּׁנִיָּה יֵשׁ יוֹתֵר סֶכֶר..." פְּרָטָה הָאִשָּׁה בְּקוֹל מְגֻמָּם.

"טוֹב! טוֹב!" נִהְרוּ פָּנָיו שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה. "וּבְכוֹ, רוֹאָה אֲנִי, כִּי בְּעִינֵי עוֹגוֹת, אֶת מְבִינָה הַיֵּטֵב!

חֲזָרִי לְבֵיתְךָ, וְהַשְׁקִיעֵי עֲצָמְךָ בְּעִינֵי אֶפְיָה וּבִשׁוּל. אֶת הַחֲלִטוֹת בְּלַמּוּד, הַשְּׂאִירִי לְבַעֲלֶךָ!"

וְכֵן הָיָה. הָאִשָּׁה קִבְּלָה אֶת דְּבָרָיו שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, וּמֵאִזּוּ שָׁב הַשְּׁלוֹם לְשֹׁר בְּבֵיתָהּ.

סוד הסנדקאות הנפולה...

מעשה באברך שעלה מאוסטרליה וקבע את מקום מושבו בבני ברק. האברך הצעיר היה בעל חסד גדול, ומרו ראש הישיבה הראה לו קרבה מיחדת.

ברם, צפיה ארפה מלאה את חייו של האברך. שנים חלפו ועברו, וטרם נולדו לו ילדים. אך הנה, כחלף שנים, באה ישועתו. זוג תאומים נולדו לו!

השמחה בביתו של האברך היתה עצומה. הוא עלה לביתו של ראש הישיבה ובשר לו את הפשורה הטובה בעיניו דומעות מאשר. ראש הישיבה שמח בשמחתו, ברכו ב"מזל טוב", והאשר נפר על פניו.

"כבוד הרב", אמר האברך, "ברצוני שראש הישיבה

ישמש כסנדק לאחד התינוקות, ואלו אבי ישמש כסנדק לבן השני."

"לא אוכל!" הפתיע ראש הישיבה את האברך, "אם ברצונך שאשב כסנדק, אהיה מוכן לכך,

בתנאי שאשב כסנדק אצל שני הבנים!"

האברך נבון. "ובמה אכבד את אבי? הלא חשבת לי לכבד אותו כסנדקאות אצל הבן השני..."

שאל. "אדרבה", אמר ראש הישיבה, "כבד את אביך כסנדקאות אצל שני הבנים!" האברך

הבין, כי ראש הישיבה מתעקש, שסנדק אחד ישב אצל שני הבנים, ויהא זה הוא, או הסב...

"רוצה אני שראש הישיבה ישב כסנדק אצל שני הבנים, אולם במה אכבד את אבי?" שאל.

"כבד אותו בעמידה לברכות!" הציע ראש הישיבה.

ההצעה נתקבלה על לבו של האברך, וזאת על אף שלא ירד לסוף דעתו של ראש הישיבה.

וכך היה, ראש הישיבה כבד כסנדקאות אצל שני הבנים, ואביו של האברך כבד בעמידה

לברכות.

מספר ימים חלפו, והאברך הזדמן לביתו של ראש הישיבה, לצרף עננו מסים. לאחר ששוחח

עם ראש הישיבה, מצא מקום לפרק את אשר על לבו. "וכי מה מצא ראש הישיבה פסול באבי,

שלא הסכים לשבת עמו כסנדק?" שאל.

התשובה הפעימה את לבו של האברך. "חלילה וחס!" הזדעק ראש הישיבה, "אביך אדם יקר

ביותר. אולם, יודע אתה כי הנני אדם זקן וחלוש. יתכן כי כאשר אעזב את העולם, יהיו ילדיך

בני שמונה, עשר, ואז, כאשר יתחילו לכתב מאמרים בשבחי, עלול הבן שישבתי אצלו כסנדק

להתגרות באחיו ולומר לו: אצלי ישב הרב שך כסנדק, ואצלך לא..."

"את זאת", אמר ראש הישיבה, "בקשתי למנע! בשום פנים ואופן לא אסכים, להיות הגורם

לקנאה בין שני אחים..."

הַבְּרָכָה שֶׁהַתְּאֲרָכָה

באותו בוקר שהו בביתו של מרן ראש הישיבה שני גבירים עשירים, מגדולי תומכי התורה. הם הגיעו כדי להפגש עם ראש הישיבה לפי תור שנקבע להם מראש, על ידי משמשו של ראש הישיבה.

והנה, נשמעה נקישה על הדלת. בפתח עמדו אב ובנו. "היום אין קבלת קהל!" אמר המשב"ק (המשמש בקדש). "אני רוצה להכנס רק לרגע אחד, לקבל ברכה עבור בני!" התעקש האיש.

"נו, טוב... נעתר המשב"ק, "אבל רק לרגע אחד." נכנסו השנים לחדרו של מרן ראש הישיבה, והגבירים המתנינו בחוץ. חלפה לה דקה, חלפו חמש דקות, עשר דקות... והגבירים החלו לגלות סימני עצבנות. "האם מדבר בברכה?!" רגזו, "ברכה לוקחת רבע שעה?!"

הם היו בטוחים, כי האיש רמה אותם, ונכנס על מנת להתנעץ עם מרן ראש הישיבה בענין רציני ביותר, הדורש שקול דעת ארוך ומעמיק.

רק פעבר שעה וחצי נראתה דמותם של האיש ובנו בפתח החדר. הוא צפה למתקפתם של הגבירים, וזו לא אחרה להגיע.

"מה זה?! למה רמית אותנו?!" גערו בו, "הלא קבענו להפגש עם הרב, ואתה גזלת את זמנו ואת זמננו!"

האיש נחלץ להגן על עצמו. "האמינו לי", אמר, "לא באתי לכאן אלא כדי לבקש ברכה עבור בני, שנקנס לדכאון. אולם ראש הישיבה, כששמע על מה אני מבקש ברכה, לא הסתפק בברכה. הוא ישב והסביר לבני במשך שעה וחצי, מהי מתיקות התורה.

"ראש הישיבה", הסביר האיש לשני הגבירים, שעמדו פעורי פה, "פתח את הגמרא והחל ללמוד עם בני. הוא הקשה לו קשיה, ויחד חפשו שניהם תרוץ, ועד שלא ראה ראש הישיבה שבני מתחיל לקבל חיות ושמחה מלמוד הגמרא, לא הניח לו..."

הגבירים הנהנו בראשם, והאיש יצא מן הבית.

אולם אז, כאשר נכנס המשב"ק לחדרו של ראש הישיבה ובקש להכניס את שני הגבירים, שממתנינים בחוץ זמן רב, נענה מרן ראש הישיבה כנגדו: "לא, אני מבקש סליחה... באמת אני מבקש סליחה... אולם את כל כחי נתתי לבחור שהיה כאן. היום, כבר אין לי כח... סליחה... אבל שיבואו מחר..."

היה זה שעור מאלף לשני הגבירים, מה חשוב יותר, תורה או גדלה...

שְׂמַאל דוּחָה וַיְמִין מְקַרְבֵּת

מָרן ראש הישיבה היה נושא דגל ההשקפה הטְהוֹרָה. כְּאִשֶּׁר סָעְרוּ הַרוּחוֹת, בְּתַקוּפַת הַקָּמַת הַמְּדִינָה וּבַעֲשָׂרוֹת הַשָּׁנִים שְׁלֹאֲחֵר מִכּוֹן, כְּאִשֶּׁר אֲנָשִׁים נִסְחָפוּ אַחֵר הַזָּרֵם, וְסֵטוּ מִדְרָךְ הַתּוֹרָה הַמְּסוּרָה לָנוּ, יָדַע מָרן לַעֲמֹד בַּפְּרָץ, לְזַעַק וּלְהַתְרִיעַ, לְהִזְהִיר וּלְהַתּוֹת קוֹ. וְאָכוֹן, הַמוֹנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל צָעְדוּ לְאוּרוֹ שֶׁל מָרן ראש הישיבה, הַתְּקַדְּשׁוּ בְּדַבְּרֵי וְצָעְדוּ בְּאַרְחוּתָיו. אַחַד הַנְּאוּמִים הַמְּפָרְסָמִים בְּתוֹלְדוֹת הַמְּדִינָה, מְכַנֶּה יְנְאוּם הַשְּׂפָנִים, שֶׁל מָרן ראש הישיבה.

בְּאוֹתוֹ נְאוּם, נִצַּב מָרן ראש הישיבה וְזָעַק מִנְהַמַּת לְבוֹ כִּנְגַד תּוֹשְׁבֵי הַקְּבוּצִים, אֲנָשֵׁי הַשְּׂמַאל: "בְּמָה אַתֶּם יְהוּדִים? הֲלֹא אַתֶּם אוֹכְלִים שְׂפָנִים וְשֶׂאֵר פְּגוּלִים!" זָעַקְתוּ שֶׁל מָרן הַכְּתָה הַדִּים, עַד כְּדֵי כֹּךְ, שֶׁנִּשְׂאֵי הַמְּדִינָה נִחְלָץ 'לְהַגּוֹ' עַל כְּבוֹדָם שֶׁל אֲנָשֵׁי הַקְּבוּצִים...

הַסְּפּוֹר הִבָּא עוֹסֵק בְּאַחַד מְאוֹתָם אֲנָשֵׁי שְׂמַאל, תּוֹמְכֵי 'מֶר"צ', אֲשֶׁר נִפְגַּע בְּאַפּוֹן אִישֵׁי מְדִבְרֵי שֶׁל מָרן ראש הישיבה.

אוֹתוֹ חִלוּנֵי הַחֲלִיט לְהַפְּגֵשׁ בְּעֲצָמוֹ עִם מָרן ראש הישיבה, וּלְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ עַל כֹּךְ שֶׁהִתְבַּטָּא בְּצוּרָה כְּזוֹ כִּנְגַד הַקְּבוּצִים.

הוּא הִצְמִיד לְרֵאשׁוֹ כְּפָנֵת קִטְנִטְנָה וְעָלָה אֶל הַבַּיִת הַצָּנוּעַ בְּבִנְי בְּרַק.

"צִפְיָתִי שֶׁהִרְבַּ יִקְבַּל אוֹתִי בְּפָנִים זוֹעֵפּוֹת", סִפֵּר הָאִישׁ לְגִמִּים, "צִפְיָתִי שֶׁיִּתּוֹכַח עִמִּי, שֶׁיִּגְעַר בִּי, שֶׁיִּנְזֹף בִּי... אוֹלָם לֹא! ראש הישיבה קִבַּל אוֹתִי בְּחֻמֵימוֹת מְפֻלָּאָה. הוּא אָחַז בְּיָדֵי בִּשְׁתֵּי יָדָיו, וְחִשְׁתִּי כִּי אֲנִי עוֹמֵד לְקַרֵּס עַל הַרְצָפָה מְרַב הַחֻמֵימוֹת שֶׁזָּרְמָה מִמֶּנּוּ..."

"הִתְחַלַּתִּי לְשָׂאֵל וּלְהַקְשׁוֹת", סִפֵּר, "וְרֵאשׁ הַיְשִׁיבָה הִסְבִּיר לִי בְּטוֹב טַעַם, עַד כְּמָה אֲנִי טוֹעָה. אִף בְּדֵל שֶׁל רִגְזוֹ לֹא עָלָה עַל פְּנָיו, הוּא חִיָּךְ וְהִשִּׁיב לְשִׂאלוֹתֵי בְּנַחַת, תּוֹךְ שֶׁהוּא אוֹחַז בְּיָדָיו".

"וּלְבִסוּף", סִפֵּר הָאִישׁ, "כְּאִשֶּׁר הִשְׁתַּתְּקַתִּי, פָּנָה אֵלַי ראש הישיבה וְשָׂאֵל: 'נוֹ, הֲאִם תִּהְיֶה מוֹכֵן לְהִבְטִיחַ לִי, שֶׁלְכָל הַפְּחוֹת, מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, תִּתְחַיֵּל לְשֹׁמֵר שְׁבֵת'!"

"וְכִי מָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים?" מָחָה הָאִישׁ דְּמָעָה, "שֶׁיִּכְלַתִּי לְסַרֵּב לְבַקְּשָׁה שֶׁיִּצְאָה מִלְּבוֹ הַחֵם שֶׁל ראש הישיבה?! אֲנִי בְּטוֹחַ, שֶׁאֶפְלוּ הַכּוֹפֵר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, הִיָּה נִעְנָה לָהּ."

וְאָכוֹן, הַבְּטִיחַ הָאִישׁ לְמָרן ראש הישיבה, לְשֹׁמֵר שְׁבֵת, וְאִף עָמַד בְּהִבְטָחָתוֹ...

אֲמָרוּ נָא אַתֶּם, הֲאִינוּ זֶה פְּלָא, שֶׁאָדָם שֶׁנִּכְנָס אֶל הַבַּיִת עִם מִטְעָן שֶׁל קִשְׁיוֹת וְכַעֲסִים, יֵצֵא מִמֶּנּוּ שׂוֹמֵר שְׁבֵת!?

בו... לא שולחים לבד

ליל בדיקת חמץ, השעה אחת עשרה בלילה. ראש הישיבה הגיע כבר לזקנה מפלגת, אולם הוא יושב בחדרו ולומד, כבכל לילה.

לפתע נשמעת נקישה בדלת. בפתח עומד בחור ישיבה נבון, מבבל מלט. "אה... רציתי לבקש משהו, סליחה על השעה המאחרת..." הוא ממלמל. "אין דבר", משיב ראש הישיבה בנעים, "אני שמח שבאת. בוא, שב ונשמע מה אתה אומר..."

הבחור פתח את סגור לבו בפני ראש הישיבה. הוא ספר על קשיים רבים בחייו, על משברים ועל מצוקות אישיות.

ראש הישיבה האזין בקשב, ואחר אמר: "בבית וגן שבירושלים יש אדם ירא שמים, שמבין מאד בעניינים הללו. בוא, נסע אליו עכשו!"

לבקשתו של ראש הישיבה, חיג המשמש בקדש למספר הטלפון של אותו יהודי. "מדבר שך..." אמר ראש הישיבה. האיש שמעבר לקו נדהם. "מה הראש ישיבה רוצה?" שאל בקול רועד. "יש כאן בחור, שצריכים לקבל אותו עכשו!" אמר ראש הישיבה. "מה השאלה?" הזדרז המטפל לענות, "אם הראש הישיבה אומר שצריך לקבל אותו עכשו, שגייע עכשו!" "אני בא אתו!" הצהיר ראש הישיבה. "מה פתאם?" הזדעק המטפל, "שהראש ישיבה לא יטרח! שיבוא לבד, ואני אקבל אותו!" וכדי לחזק את דבריו, הוסיף: "אם הראש ישיבה יבוא אתו, אני לא אקבל אותו!"

שעה חלפה, והבחור הגיע אל הבית שבשכונת בית וגן. הוא התקבל במאור פנים. המטפל ישב ושוחח עמו במשך שעות, עד השעה שתים בלילה.

למחרת בבקר, כאשר הגיע אותו יהודי לבית הכנסת, הוא שומע כי המתפללים משוחחים ביניהם על החדשה המרעישת, כי אתמול בלילה, לאחר חצות, נצפה הרב שך צועד הלך ושוב ליד מכונית חונה, כאן בשכונה...

פניו של האיש החורו. הוא שוחח בטלפון עם משמשו של ראש הישיבה, והעבדות התבררו לאשורן. ראש הישיבה סרב לשלח את הבחור לבד. הוא עלה עמו לירושלים, בלנית משמשו, שלח אותו אל הבית בגפו, כפי שבקש המטפל, והמתין לו מחוץ לבית במשך שעות, על מנת לקחתו בחזרה לישיבה...

כך נהג ראש הישיבה בכל בחור שבקש את עצתו, באהבת אב לבנו. ובן... לא שולחים לבד!

'בְּרָקִים' בְּהֵיכַל הַיְשִׁיבָה

הָיָה זֶה יוֹם חֲרָפֵי וְגָשׁוּם, כְּאֲשֶׁר מָרוּ הָרֵב שֶׁדַּי יָשֵׁב, כְּבָכֵל יוֹם, אֶל מוֹל הַסְּטֵנְדָר, בְּהֵיכַל יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֵז', שְׁקוּעַ בְּגִמְרָתוֹ הַגְּדוֹלָה.

הִיָּתָה זֹו שְׁעַת לִפְנֵי הַצְּהָרִים, הֵיכַל הַיְשִׁיבָה הָיָה גָדוֹשׁ בְּמֵאוֹת בַּחוּרִים, וְקוֹל לַמּוֹד הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בְּרָמָה. זֶה מִקְשָׁה וְזֶה מִתְרַץ, הָאֶחָד מֵבִיא רְאִיָּה, וְחִבְרוֹ סוֹתֵר אוֹתָהּ לְאֶלְתֵּר.

קוֹלוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הַתְּנַגֵּן בְּמִתִּיקוֹת, כְּשֶׁהוּא צוֹלֵל בְּמַעֲמָקֵי הַתְּלֻמוֹד, כְּאֵלּוֹ מְאוּמָה אֵינּוּ מִתְרַחֵשׁ סְבִיבוֹ. יְכוּלִים הָיוּ שְׁנֵי בַּחוּרִים לְנֵהֵל וּפּוֹחַ אֲדִיר בְּלֻמוֹד, בְּתוֹךְ אַרְבַּע אֲמוּתָיו, וְהוּא אֵינּוּ מְרַגֵּשׁ כָּלֵל וְעַקֵּר...

וְהִנֵּה, נִרְאָתָה בְּפִתַח בַּיִת הַמְדַרְשׁ קְבוּצַת תַּיָּרִים. הַתַּיָּרִים שֶׁשְׁמָעָה שֶׁל יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֵז' הִגִּיעַ לְאֲזַנֵּיהֶם, הַתְּאֲמָצוֹ וְעָלוּ אֶל גְּבַעַת הַיְשִׁיבָה, לְצַלֵּם תְּמוֹנוֹת מִהוּי הַחַיִּים הַיְשִׁיבַתִּי, וְלִהְנָצִיחַ בְּמַצְלֻמָּתָם אֶת זֵיו פְּנֵיו הַטְּהוֹרוֹת שֶׁל מָרוֹן.

הַתַּיָּרִים הִסְתוֹבְבוּ בֵּין הַסְּפָסְלִים, כְּשֶׁבַּחוּרֵי הַיְשִׁיבָה מִשְׁתַּדְּלִים שֶׁלֹּא לְהַסִּיחַ אֶת הַדַּעַת מִן הַלְּמוֹד, בְּגִלְגָּלָם.

כְּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֶל קִדְמַת הַהֵיכַל וְהִבְחִינוּ בְּדַמוֹתָיו שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, נִרְתְּעוּ לְאַחֹר. מִבְּלִי לְהַשְׁתַּהוֹת שְׁלֹפּוֹ אֶת מַצְלֻמוֹתֵיהֶם וְהַחֲלוּ לְצַלֵּם אֶת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, פַּעַם אַחֵר פַּעַם.

וְאִזּוֹ, אַרְעֵ דָבָר מָה מוֹזָר. רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, שֶׁהִבְחִין בְּהַבְזָקֵי הַמַּצְלָמוֹת, זָנַק מִמְּקוֹמוֹ, נִעְמַד וְהַחֵל לְבָרֵךְ בְּקוֹל, בְּכּוֹנֵה וּבְמִתִּינוֹת: "בְּרוּךְ, אֲתָה..."

אִישׁ לֹא הִבִּין אֵיזוֹ בְּרָכָה מִתְּפִינּוֹן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְבָרֵךְ עַל קְבוּצַת הַתַּיָּרִים, אֶךְ אֶחָד הַבַּחוּרִים הַקְּרוֹבִים לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה קִלַּט אֶת הַטְּעוֹת. הוּא הִבִּין, כִּי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה כָּלֵל לֹא הִבְחִין בְּתַיָּרִים. הַבְּזָקֵי הַמַּצְלָמוֹת נִדְמוּ בְּעֵינָיו כְּבְּרָקִים, וְעַתָּה הוּא מִתְּפִינּוֹן לְבָרֵךְ: "בְּרוּךְ אֲתָה ה', אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ הָעוֹלָם, עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית."

"רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה!" מִהַר הַבְּחוּר וְאֶחָז בְּזוֹרְעוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, "אֵלּוֹ אֵינָם בְּרָקִים, אֵלּוֹ רַק הַבְּזָקִים שֶׁל הַמַּצְלָמוֹת..."

"אָה!" הָרִים רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אֶת עֵינָיו וְהִעִיף מִבֶּט חֲטוּף בְּתַיָּרִים. "יִישֵׁר כַּח! יִישֵׁר כַּח!" אָמַר לְבַחוּר, וְהִתְיָשֵׁב מִיָּד עַל כֶּסֶאוֹ, לְצַלֵּל בְּשִׁנִּית אֶל מַעֲמָקֵי הַגְּמְרָא...

כְּפוּיַת טוֹבָה!

מעשה בבחור ישיבה, שהגיע לגיל שדוכים, ושדכנים החלו להציע בפני הוריו הצעות מהצעות שונות. אחת ההצעות נשאה חן בעיני הבחור. הייתה זו בחורה, שנולדה בבית רחוק מתורה וממצוות, אולם, בשנים האחרונות החלה להתקרב ליהדות. לבדה עשתה הבת את דרכה בעולם התשובה, ואט אט נתקה כל קשר עם בני משפחתה. עתה מחפשת היא את זיוגה, עם בחור ישיבה, שקדן ובעל מדות טובות. נפגש הבחור עם הבחורה, והשניים ראו עצמם כמתאימים זה לזה. אלא, שהבחור, קדם שהחליט באפן סופי להשיב בחיוב, קם ועלה אל ביתו של מרן ראש הישיבה, לקבל את ברכתו.

הבחור שטח לפני מרן ראש הישיבה את ספורו של הבת, ושאל לדעתו על השדוך.

ראש הישיבה שקע בהרהורים, ואמר: "קרא אלי את הבת, ברצוני להחליף עמה כמה מלים". נרגש עזב הבחור את הבית הצנוע, וכעבר זמן קצר שב עם הבת המדוברת. "שמעתי, בתי, כי חזרת בתשובה לבדך", אמר מרן בנעם. "אכן!" אשרה הבת.

"האם ברור לך, כי בהיותך נשואה לבעל בן תורה, תצטרכי להסתפק במועט?" שאל מרן. הבת הנהנה בראשה.

"וימה באשר לקשר עם הוריה, שאינם שומרים תורה ומצוות?" שאל מרן.

"אין לי דבר וחצי דבר אתם!" הייתה הבת נחרצת, "איני רואה עצמי קשורה אליהם עוד!" "האם לא תבקרי אותם, ותשאלי לשלומם?" התענגן מרן. "לא! הם חלונניים, ואיני רוצה לדעת עליהם מאומה!" אמרה הבת.

הוא נפרד מן השניים לשלום, ובקש מן הבחור כי יעלה לביתו, בערב ש של יום.

בשעת ערב עלה הבחור אל הבית, ונדהם לשמע דבריו של מרן. "מדותיה של הבת גרועות ביותר! ברח מן השדוך הזה, כמו מאש!"

"מדוע?" השתומם הבחור, "והלא היא מוכנה למסר את נפשה למען התורה!"

"כפוית טובה היא כלפי הוריה מולידיה! זו אינה דרך התורה, וזו אינה דרך התשובה! אין כאן תשובה, אלא מרידה והתרסה!" אמר מרן.

בלב כבד חזר בו מהחלטתו, כהוראתו של מרן, ואולם, כעבר זמן קצר התברר לו בכאב, עד כמה צדקו דבריו של מרן. הבחורה שחזרה בתשובה והתקרבה ליהדות, שבה והתרחקה מכור מחצבתה, ופרקה מעליה על תורה ומצוות...